

עין משפט
נר מצוה

נה א מיי פ"א מה' מעילה ל' י הדבר ספק:
נו ב מיי פ"ג מהלכות בכורות ל" יב סגנון עשן קמד טושי"ע י"ד סימן טע סעיף ב:

א ג מיי פ"א מהלכות בכורות הלכה יד סגנון עשן קמה טושי"ע י"ד סימן טו סעיף ב:

ב ד מיי שם הלכה ח טושי"ע טע סעיף ו:

ג ה מיי שם הל' ט טושי"ע טע סעיף ח:

ד ו מיי שם הלכה יד טושי"ע טע סעי' ג:

ה ז מיי שם הל' יד ופ"י"ב מלה' תרומות הלכה יח [עור י"ד ס' ע"ג]:

→

תורה אור **השלם**

1. לפני יי אלהך תאבלטן שנה בשנה בקומץ אשר יבצר יי אהתך ובריתך:

דברים טו כ

2. מלאתך ודמעתך לא תאחר בבור בנך תתן לו:

שמות כב כ

3. ואתם ירתכם מן הדרך

הבשלתם רבים בתוך

שחתם ברית הלוי אמר יי

מצאתי ב ח

4. ולא תשאו עליו חטא

בדמיוכם את חלבו מעטו

ואת קדשי בני ישראל לא

תחלו ולא תמותו:

במדבר יב יח

→

מוסף רש"י

ליטפל בבכור. לנרות זו

לנדלו קודם שימנו לכהן

(תורה טו ח).

→

שיטת מקובצת

א) הגיזה. ס"א בשלמא רב

נתן בר אושעיא ל"א אמר

כרשב"ל אמר ל"א האי נמי

נראה ע"ה הגיזה הוא אלא

ר"ל מאי טעמא כ"ו. ורש"י

לא גריס כן: א בבכור בהמה

דקה שלשים: א ואם היה

בעל מום ואמר: א נמי

ואמר לו: א לאתר שנתנו

אינו רשאי לקיימו אלא

עד שלשים: א מסבירא

דמוקדם למוקדם מאוחר

לדמאוחר אדרבה כ"ו. על

תיבת אלא נרשט קו למעלה

להורות כי רואי לפ"ד

למחקו: א קרא. עיין תוס'

לקמן (דף ט ע"ג): א שיתין

וימן לא כ"ו לחכמים ובתר

חמשין וימן תו לא צריך

לאימה אימא וכן תעשה

הוסיף לך הכתוב לתרייתו

אי"כ לכתוב חמננו וכן

תעשה לבהמתך: א תניא

כתוביה דרבא בכור ויבית

נמי הכי מנחק: א בירך

ולא מסוך: א מרובה מאי

מפני שיטפולו מרובה תנא:

אין דקות מאי טעמא דר'

יוסי אמר לך וכן תעשה

אחריותו תתיב ולא מסוך

הגסה בלא לחכמים בהמה

כבש בחמשין תו לא צריך

לאימה בהמה דקה עד

תלאת יחיי צריך לאימה:

אין משלהם י"ל: א וילא

בתולש הסי': א טען ליה

כן תעשה: א טען לי כן

תעשה לצאת: א מצותו

ליתן לאחר: א תחמיש

יום שחרת: א כדאמרין

במנחות פרק י"ג: א מהי"ד

דמוקדם לדמוקדם: א לא

כו:

בדקה **שְׁלֹשִׁים יוֹם**. כי הך פלוגתא איכא לענין טיפול אֲזָדָה (ב"מ דף כח:) .

מִלֵּאֲתָךְ ו**דַּמְעַךְ** **לֹא תֵאָחֵר בֶּן תַּעֲשֶׂה** לְשׁוּרְךְ. דהיינו נ' ימים מיום הַצֵּלָה העומר כַּפְסָא ימי שגמר זמן צישול

הַתְּצוּאָה עד העֲלֵמָה שֶׁמִּצִּילִין שְׂמֵי

הַלָּמָס להמיר חֹדֶשׁ בַּמִּקְדָּשׁ וְאִ"ת

הָאֵי צִיּוֹם חֲמִשִּׁים הוּא וְלֹא הוּא כַּעֲנִין

צָכוֹר בְּיָיךְ וְלֹאֲנִי תַתָּן לִי לְאַחֲרֵי

שְׁלֹשִׁים(ט) יָמֵי: וְכִי תִימָא מִיִּתָּה לֹא

תִּצְמֹד דְּזַבֵּר וְכִי. לֹא דוֹקָא לְ לֵלָא

חֲשִׁיב לֵה צַפְרָק אֲלוֹ הֵן הַגַּשְׁרִפִּין

(סנהדרין גג). צְהַדֵּי אֲלוֹ שְׁמִימִתָּה אֲלֵא

קְרוֹב הוּא לֵאל[לעוון] מִימָה:

דְּלִמְאָא אֲתֵי לְאַפְרוּשֵׁי מִן

הַפְּטוּר עַל הַחַיִּיב

ב'ו'. כַּנְמָה מִקּוּמוֹת אֲמִרִינִן תְּרוּמָה

וַיַּחֲזוּר וַיִּמְרוֹס וְלֹא גִזְרִינִן אֵל הַמַּס

כִּיּוֹן שֶׁהַתְּרוּמָה רַאשׁוֹנָה לַכֶּהֵן מִיַּדֶּע

יַדֶּע דְּשִׁנְיָה דְרַבְּנָן וְאִפִּילוּ נִמְן

הַרְאֵשׁוֹנָה כַּכֵּר לַכֶּהֵן קוֹדֶם שִׂיאֲמֵר

לוֹ חֲכַס לַחֲזוֹר וְלִמְרוֹס מִ"מ מִדְּאִין

הַכֶּהֵן נִמְזוּר לוֹ אֵת הַרְאֵשׁוֹנָה מִיַּדֶּע

יַדֶּע דְּשִׁנְיָה דְרַבְּנָן הִיא אֲזַל כֹּאֲן

סָבֹר הוּא לֵאל שֶׁמֶתָן לַכֶּהֵן צְמוּרַת שַׁכֵּר

סִיּוּנוֹ לֵאל וּמַעַכְבָּה כֶּהֵן וּצְמָמָה

מִקּוּמוֹת

הלוקח בהמה פרק שלישי בכורות

דַּעֲיָקֵךְ לֹא לִכְפָּרָה הוּא דֹאֲסִי. דְּלִינּוּ מִצִּיּוּאָה עַל חֲטָא: **כִּיּוֹן דַּמְכַפְּרָא אַעֲשֶׂה**. דְּעוּלָה מִכְּפָרַת עַל עֲשֶׂה כְּדִלְמִרִינִין בְּמַס' יוֹמָא (דף לו.) עַל

עוּלָה מִתּוּדָה עוֹן שַׁכְּמָה וּפִאָה: **וְהֹאֲנִן נָשֵׁר סָנָן**. אֲלֵמָא כְּנָשֵׁר שְׂרֵי עַקְבִּיא וְלֹא ייִ כְּתַלוּשִׁין: **עַיְקָרוּ הַפּוֹךְ כַּלְפֵי רֵאשׁוּ**. שְׁכַפּוּל כְּאַנְלִיעִיטוּ

וְשַׁנֵּי רֵאשִׁין נִרְאִין בַּחוּץ: **שְׂאִינוּ**

מִתּוּמַעַךְ. שְׂאִינוּ שׁוּה עַם הַגִּזְיָה אֲלֵלָא

נִרְאָה עוּלָה לִמְעַלָּה: מֵאִי טַעמָא לֹא

אֲמַר כִּרְבַּז יָסָן. הֵא דְּוֵאֵי כִּיּוֹן דְּלִינּוּ

מִתּוּמַעַךְ אִינוּ נִרְאָה עַם הַגִּזְיָה קְרִינָא

צִיָּה: **לִפֵּי שְׂאֵי אַפְשֵׁר לְשׁוֹם גִּזְיָה כֵּלָא**

נִימִין הַמְדוּלְדוּלוֹת. שְׁעוּלוֹת לִמְעַלָּה וְאִי

כִּי הֵאֵי גּוּזָא מִיתַסְר אִין לָךְ גִּזְיָה

מוֹתַרַת. רַבִּי נֶתָן טַפִּי מִתּוּמִיר לְהִכִּי לֹא

צַעֵי מֵאִי טַעמָא לֹא אֲמַר כִּרֵּישׁ לְקַסֵּי:

הַדְרִין עַלְךְ הַלּוּקָח בַּהֲמָה

עַד כֶּמָּה. לֵיטַפֵּל צְנֻכוּ. צוּמָן

הַזֶּה קוֹדֶם שִׁיתַּנְנוּ לַכֶּהֵן

שְׁמוּחַר לְעַכְצוּ אֲזַלוּ צַעֵל כַּחֲמוֹ

וּלְפִרְסָנוּ: **לֹא יִסֵּן לוֹ**. בְּגַמִּי מִפְרַשׁ:

אִם הִיָּה צַעֵל מוֹס וְאוֹמֵר לוֹ. הַכֶּהֵן

בַּחוּץ הַזֶּמֶן מִנְהוּ לִי שְׂאוּכְלוּ מוֹתַר:

צִין סַס. צוּמָן צְבִיָּת הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים:

צִין צַעֵל מוֹס. צוּמָן הַזֶּה: **גַּבִּי**

מִלְּאֲפֵךְ וְדַמְעַךְ וְגו'. וְסַמֵּיךְ לִיָּה יִטען וְכֵן

תַּעֲשֶׂה לְשׁוּךְ לְאַלְנִי וְגו' וּדְרַשִׁינִן הַכִּי

צָכוֹר בְּיָיךְ תַּתָּן לִי יִטען וְכֵן לְאַלְנִי דְכִי

הִיכִי דְצָכוֹר בְּיָיךְ מִזְאוּתוֹ יִטען לְאַחֲרֵי

שְׁלֵשִׁים כְּדַמְצִיב (בַּמְדַּבֵּר יח) וּפְדוּיוֹ

מִנְּחַן חֹדֶשׁ תַּפְדֵּלֵה אָף צָכוֹר כֹּאֲן לְאַחֲרֵי

שְׁלֵשִׁים. מִלְּאֲתָךְ וְדַמְעַךְ דֵּהיינו צָכוּרִים

כֵּן לְשׁוּךְ דְכִי הִיכִי דְצָכוּרִים לְאַחֲרֵי

חֲמִשִּׁים יִטען שְׁעִרֵי צַפְסָא הַתְּצוּאָה

מִתְּצַבְלָת וְאִין מִצִּילִין צָכוּרִים עַד

שִׁצִּיאוֹ שְׂמֵי הַלָּמָס צַעֲרַת כְּדִלְמִרִינִין

יִטען צַפְרָק רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵל (מנחות סח): .

א דַּמְקִדֶם לְדַמְקִדֶם. מִלְּאֲתָךְ וְדַמְעַךְ

קוֹדְמִין צַפְסוֹק רֵאשׁוֹן הַלְכֵן דְרַשִׁינִין לְהוֹ

לְשׁוּךְ הַקּוֹדֶם צַפְסוֹק שְׂנִי: **יֵאל וְדַמְאֲחֵר**.

צָכוֹר בְּיָיךְ דַּמְאֲחֵר צַפְסוֹק רֵאשׁוֹן

דְרַשִׁינִין לִיָּה אֲלֵאֲנִי הַמְאֲחֵר

צַפְסוֹק שְׂנִי: **דַּסְמִיךְ לִיָּה לְדַסְמִיךְ**.

וּצָכוֹר בְּיָיךְ סַמֵּיךְ אֵל שׁוּךְ: **וְאִימָא**

שִׁיּוּן. יִטען דַּעֲשִׂיָּה אֲחֵרַת דּוּמִיָּא דֶּהךְ

אֲלֵא לַחֲמִיַם. הוֹאִיל וְלֹא גִיזָה לָךְ

שִׁיעוּר עֲשִׂיָּה שְׂמוּסִיף וְדֵאִי לַחֲמִיַם

מִסְרַךְ שִׁפְרַשׁוּ לָךְ הַטַּעַם וְאֲחֵרַיָּה

תַּלְךְ: **טַיְפוּלָה**. טַרְחַמְתָּה: **אֲשִׁנְיָה**

דְּקוּת. וְאִינָה יִכּוּלָה לְאַכּוֹל עַשְׂז וְאִם

לֹא תִהְיֶה עַם הָאֵס תַּמוּת: **שַׁנְרֵאָה**

כַּכֶּהֵן הַמְּסִיעֵע צְבִיַס הַגְּרִנוּס. לִפִּי

צַעֲזוּמָן הַזֶּה אִין צָכוֹר רֵאֲוִי לְכַלוֹס עַד

שִׁיפּוֹל צוּ מוֹס וְכִיּוֹן דַּעֵל יִשְׂרָאֵל רֵמִיא

לֵיטַפֵּל צוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְאֲמַר לִיָּה

הַכֶּהֵן בַּחוּץ הַזֶּמֶן תַּנְהוּ לִי וְאוֹזְנוֹ

לְדוֹש וְלוֹזוֹת כְּדִי שִׁתַּנּוּ לוֹ הַתְּרוּמוֹת. אֲזַל אִם הִיָּה צַעֵל מוֹס וְאֲמַר מִן לִי שְׂאוּכְלוּ הוֹאִיל וְחַזִּי לִיָּה לֹא הוּי כַּכֶּהֵן הַמְּסִיעֵע: **צְבִיַס הַרְעוּיַם**. אֲכַהֲנִים קֹאִי כְּדִי לִיתָן לֵהַם הַצָּכוּרוֹת: **צְבִיַס הַגִּינוּס**. אֲכַהֲנִים קֹאִי מִשׁוֹס זְרוּע לַחִיַם וְקִצִּיָּה: **לְקוּסָן**. אֵת הַצַּעֲלִי בְּחִים: **מִן הַפְּטוּר עַל הַחַיִּיב**. דַּשְׁמָא יְהוּ לֵהַם שְׂנִי סֹאִין אֲחַד שַׁל טַבֵּל גַּמּוּר וְאֲחַד יִטען הוּפְרַשׁ מִמֶּנְה לַכֶּהֵן הַמְּסִיעֵע וְאִי אֲמַרַת לִיָּה דִּהֲדַרְלָא וּלְפִרְוֵס מִינָה מִשׁוֹס קַנְסָא כַּכֵּר צַעֵל הַבִּיַט יִטען טַבֵּל גַּמּוּר הוּא וּמְפִרִישׁ מִמֶּנְה עַלָּה דְלִדְרִיךְ וְאִינָה מְדַלּוּרִיתָאֵל אֲלֵא יִטען קַנְסָא הוּא: **טוֹבַת**

מִלְּאֲתָךְ אֵלו הַכְּבוּרִים שׁוּטְלִין מִן הַמֵּלֵא. וְדַמְעַךְ זוּ תְרוּמָה א) וּמַטְמַת גְּדוּלְיָה. ל"מ"ה. וּבְכוּרִים אֵל דַּמְבִּיא וְקוּרָא חֵינּוּ מַסְפַּח וְעַד עֲצוֹת דֵּאִיכָא נ' יום וכן תעשה לשורך היטפול בו ג' יום: א"פוך אנא. דאימא בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך: ב מסבירא דמקדים לדמקדים. מלאתך דמוקדם לפסוק הקיש לשורך שמוקדם לצאתן. ובכור בניך דמאחר אחר מלאתך תן לצאתן דמאחר (אחר) לשורך: ד דסמך לדסמך. בכור בניך סמך לשורך: אמר קרא תעשה לשורך. דהווא תעשה לא צריך כלל אלא להוסיף עשייה בשורך יותר מצאתן: ואימא שיתין. הואיל דהוסיף לימא פי שנים מצאתן דהיינו שיתין: לא מסרך הכתוב אלא לחכמים כלומר דלא אמר שיתין כפליים שבצאתן אלא חכמים הוא דמפרשי ג' יום וסמכו אמלאתך ודמעך לא תאחר: מפני ששיניה דקות. ולא יוכלה (ליכל) [למיכל] יפה עד ג' חדשים: הכתבים המסייעים בבית הרועים. לשמור או להאכיל כ"ד שיתנו להם בכבודות ולויים ועגיים [המסייעים] בבית הגרנות מפני מעשר ראשון ומעשר בני והכתבים המסייעים בבית המטבחים בשביל המתנות: תרומה ומעשרות פעם שניה משלם: אלא משום דרלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי משום חיוב גמור) ואתי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קנטינן ליה:

ואם עשו כן. שנתנו להן בשכרן: חיללו. והוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יוצא ויחזק ויש בדבר עון מיתה: תרומה ומעשרות פעם שניה משלם: אלא משום דרלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחריתי סבר הר גברא כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אתי ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקנטינן ליה לאפרושי תרומה אחריתי סבר הר גברא כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אתי ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקנטינן ליה לאפרושי תרומה אחריתי סבר הר גברא כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אתי ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקנטינן ליה לאפרושי תרומה אחריתי סבר הר גברא כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אתי ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקנטינן ל

א) י"א סבב וי"ג ז"ק.
ב) חספתא דדמלי א, וי"ג וי"ב.
ג) כ"מ פ"ג דין ז' מהלכות מרומות שמי וטפחאות ופירושיהו]; ד) ז' נצלה ט. ע"ש; ה) ז' נדה ז,א, 1; ז)מסין חולין קד. ד"ה חלה וכו' וכן בחל"ס פ' כל הבשר סי' ד' גרסו אמר ריבנא הלכה וכו' מיהו בשאלמות פ' אמור איתא הלכן]; 1) בטלן יש בזה טובת הגאה ומפרש וכו' מכיוון הס"ד והס"ד טובת הגאה דבר מעט הס"ד והס"ד ואם היה כהן כ"י נכסן המטייע הס"ד ומס"ד ה"ב ותנא מ"ט וכו' ומ"ק הס"ד והס"ד מ"ט לא אמר כ"י ב"ב טובת הס"ד והס"ד אמר ר' יוחנן ד"ה כהן ק"י.
ד) אמר ר' יוחנן ד"ה כהן ק"י.
ה) ז"ה י"א.
ו) לא כהן הד"א ז"ק.
ז) רב"ש מ"ח]; 1) ו' אמר ר' ק"ה, 1) כ"מ איתא כאן כל ה"ל דלעיל ד"ה כהן קטן.
ח) ז"ק ט' חלה ז"ק.
ט) ז"ק ט' חלה ז"ק.
ע) ואכל לה ז"ק.
פ) י"א דשפטא ה"א מרומת ח"ל דיתבאל מדמעת ואינה עולה ט' ז"ק וע"ש במס' ד"ה ומרומת אינה מדמעת, כ"י ג"א וגי' ז"ק.
ק) ז"ק ט' ז"ל פורגין ומכבדת.
ל) ז"ק ט' ד. וע"ש מ"ה"ה.
מ) אפסיה; 1) א"כ שחאל גבורי טומאה עליה ז"ק.
נ) א"כ ז"ק.

הגהות הב"ח

א) גבי למעטי כהן סבר תתחיל קדושייהו:
ב) רש"י ד"ה ה"ג וכו' ות"ק האי כטולן:
ג) ד"ה מיתפלג וכו' אזי אמו סלע דעיט:

לעני רש"י

פורוגין. שפרד החייה.

שיטה מקובצת

א) ישראל. עיי' בחמי' לקמן (דף ג' ע"ג);
ב) אמר יש בקצת ספרים כחז' כאן (א) רש"י אומר אף בכתובת כהונה כן כיצד ישראל שפרויהו זה זה למתנת כהונה ומצאו ישראל אחר ואמר לו הילך סלע ותנן לבן בתי כהן מותר ואם כהן לכהן אסור ותנא וכו' ורש"י ל"ב:
ג) סבר תתחיל קדושייהו:
ד) התרומה ויבאן ואילך רמי הדא:
ה) קוצה לה חלה:
ו) קמא ותנא דאמר כהן:
ז) למיטעי בהו וסביר:
ח) דייבוי אבי אמו סלע דהיינו:
ט) לארין פורוגין היא:
י) לאכול חלה זו:
יא) לארץ המורה"ה היה רמי דחולין וזה תרומה לבטלה ברוב והיה שאל חד נטל תרומה ושביק תרתי ובבאן ואילך רמי הדא לנו תרתי לבטלה והוה שקיל חדא והו' להו תרי כדמיעקרא לבטלה אחריני:
יב) טומאה יוצאה מגופו:
יג) גדול הואיל והיא עצמה טמאה בדרה שטומאה יוצאה מגופה ל"א כר' ודשאר בנחוק:
יד) הכי והורי מפרש חלה אחריתי ובי' דאין קוצה לה שם לית לה תורת חלה.
טו) צמות סס"ד ומס"ד לאפונוי לנקיבו הס"ה:
טז) ובדמאי הלוקח מן:
יז) אכלתי צלי ומכרת:
יח) ובכל מתנת כהונה כתיב:
יט) ישמעאל דאסורה לזר:
יך) מרמעת דרייק ההב:
יך) כהן כדאמרין רבה ואבי מרבות:
ל) חלה תרומת שירי מכריז בעט כ"י שחקייס:
מ) והולך הטבל וישייר כדי תרומה באחרונה ופירושה.
נ) אחר שטבל וטהר (ז) טובלין כתיב תרומה.
ס) דלא מבטל לה חיבת אכיל נמחק:
סא) לישנא דשקלה לה בריש מיסא דלא מוכר מיסא אלא גבי ההיא דרשי ליה בתנורא מ"מ תיבות מוכרי לה שריפה נמחק:
סב) מועט הוא וגם:
סג) דאיפשר לאיזודורי מליגע.
סד) חנינא דקא טרפא שיבבאז וכו' וקאמרה:
סה) החם תנא א' (לא) נכנסה וכן פ' בערור אבל:
סו) גבי מרים מגדלא כ"ו וקא מריא תנורא שהיתה כ"י שקורין פורגין ומכבדת:
סז) דרובשנין דפרק כל:
סח) תיבות וחדר מפרשא נמחק:
סח) לא דמי להנהו מקומות:
סא) לא כהן קטן כיון דאין טומאה יוצא מגופו:
סב) ללמוד דך דהכא:
סג) אינה קבועה טעונה להפריש כ"י כהן קטן ממקומות:

א) וי"ה חספתא דדמלי פ"ה ע"ש.

1) **טובת הגאה**. דבר מועט ואם היה כהן נותן סלע כדי שיתנו לכהן אחר קרובו אסור כיון ללדידיה חזיא הוי גראה ככהן המטייע:
ה"ג ותנא מ"ט לא אמר מתנות כהונה ולא גרס ותנא קמא.
ו"ה) בזולן יש בזה טובת הגאה ומפרש כגון ישראל שפרשה תרומה מכריז מאי

טעמא לא אמר נמי או טבא שפרשיש מתנותיו ורועה שהיו לו טכורות:
אמר לך תרומה. היינו טעמא דשריא טובת הגאה לידה דקדושת הגוף היא דכולי עלמא ידעי דלא נפקא לחולין ולא אחי האי כהן דיהב אזי אמו הסלע צניגיה למיטעי ולמנהג זה עינין חול ולמימר איתחלל לה צהאי סלע דיהב ליה אזי אמו:
אבל גני. מתנות צבור:
דקדושת דמים נינהו. דלם רלה כהן למכור צטר צבור וזרוע ולחיים וקוצה מוכרן לישראל ותו לא צעי ליה לישראל למיכלליניהו צללי ובחדלל כי היכי דעציד כהן הילכך אחי כהן למיטעי

2) כהן וסבר כיון דבני קנין נינהו:
סיחאל קדושייהו אארבעה זוזי. דיהיב י' אזי אמו (א) דהיינו ד' זוזי ואמי למינהג צבו מנהג דחולין שלא יאכלס צללי ובחדלל כדניס המפורש בפרק הזרוע והלחיים והקוצה (חולין דף ק"ב):
ומשום הכי לא מניניהו. והאי דקטץ וכוולן הכי קאמר וכוולן התרומות והמעשרות יש בזה טובת הגאה:
תרומת חוזה לארץ. י' דרבנן היא ויכול ליתנס לכהן המטייע:
לשמעיה. כהן:
צניגיה צרוב. לאכולה לזר ולא צעינן אחד ומאה ולאחר שעריצה צרוב חולין יכול לאכול 2) זר או כהן צימי טומאה לאחר צעיטלה:
רבה. כהן היה מדמית עלי קאמי' 1) **חמרא דפרומה**. דחוזה לארץ:
י"א אוכל והולך. הטבל וישייר כדי תרומה ויפרישנה צחארוניה:
טומאה י' וילאס מגופו. כגון זב וזבה ונדה ובעל קרי **אכל לטמא מת שריא**:
צניגיה ליש לזינו מוחרר עליה הצומרה שלא יטמאנה:
הילכך. דבנגיעה אינו מוחרר

נדה קוצה לה חלה ואכיל לה'ט):
כהן קטן. ולא גדול י' מפני שהטומאה יאלה עליו מגופו ואם טבל לקריי הרי הוא כקטן.
ל"א' להכי נקט כהן קטן שלא ראה קרי ולא יאלה טומאה מגופו ובשאלמות דרב אחאי' 1) מפרש הכי י' **צריש מסא**. פורוגין דכמה דאפשר לאיזודורי מוזהר'א מליגע צה מאחר שקראה לה שם:
כהן גדול. כהן שהגיע לכלל מלוט' 1) ט"ז (לאפונוי לנקיבס]:
מהו שיעטול ויאכל תרומת חוזה לארץ. צלה הערב שמש:
וכי

מועט הוא ואע"ג דלא מוכיר לה אלא גבי שריפה מ"מ משמע דהאי נמי דנותנה לכהן דבר מועט י' 1) וגם אותה שנסרפת הארץ להזכר צריש מסא לפי שזה משליכה בתנור אצל תרומה שלהם שהימה מן המצוה'ה לא הימה ראויה כל כך לינתן לכהן קטן אפילו לא היה לה שיעור שקטן היה מאצדה וכן יין ושמן ועוד י"ל שהתרומה יש לה שיעור כגון תרומת מעשר:
בר"ש מסא ושדי ז'ה בתנורא. פ"י צקונטרס דכמה דאפשר י' לאזודורי מליגע צה מאחר שקרא עליה שם מיוחדר וקשיא לפירושו דהא צניגיה אמרו דלית לן צה ולגמרי שרי ליגע אלא נקט ריש מסא לפי שדרך להפך צו גחלים ועצים כמו שפ"י צקונטרס מסא פורג"א צלע"ז ויכול להכניס יפה החלה בתנור בתוך האור ונראה דמסא היינו מרדא שרודין צו את הפת כדמשמע במענית (דף כ"ה) גבי דביטהו דר' חנינא י' דקאמר לה שיצבתה אייתי מסא דקא חרכא ריפתא וקאמרין התם 1) אף היא לביצי מרדא נכנסה י' אצל מתאר'א יכול להיות פורוגין כמו שפ"י הקונטרס צפ"ק דחגיגה (דף ד': ד') גבי [מ"א] מרגל'א מרגל'א שקלתי' למתאר'א וקא מהדר'א תנורא שהימה אוחות האוד של תנור שקורין 1) מכבדת את התנור ולפי שיש דברים שאין מתמייצין בחלה עד לאחר קפטייה כגון סופגנין ודבשנין [מ"ב צפ"י כל שעה (פסחים דף לו.)] וכדאמר 1) טחנה לשה ואפאה והפריש ממנה חלה נקט שקיל לה צריש מסא דכשצא לדרותה שורפה ומשליכה צאש צראש המר'א ע'ממה:
פסק"ל 1) וחדר מפרשא ח'ה אחריתי. משמע שלא החמירו להפריש חלה שניה אלא היכא דליכא כהן קטן ולא י' כהנהו מקומות דקתני במסכת חלה (פ"ד מ"ח) שלעולם מפרשינן שמי חלות אחת לאור ואחת לכהן דאותן מקומות קרוצין לא"י ומתחזיא חלה דידהו כחלת הארץ טמאה וטעונה שריפה דגזרו עליה שלא לאכולה אפילו כהן טהור גמור מחמת שהיא טמאה ולכן מפרשינן לעולם של אור וחלה שניה שלא משתכח מורת חלה כדמפרש נמי הכא אצל כאן 1) צצבל שזה רחוק מארץ ישראל ולא מתחזיא חלה דידהו כחלת 1) הארץ טמאה ולא גזרו עליו שום איסור מחמת טומאה ע'ממה ולכן המיורה גם לכהן י' טמא כיון דלא יוצאה עליו מגופו וגם המירו לבטל צרוב והשניה אוכל כהן גדול אפילו זב דלא מפליג הכא כלל דאע"ג דבחלה שניה דהתם תנן (גם זה שם) ואסורה לוצין ולזבות ולילודות 1) ואין ללמוד י' דהא דהכא לאוסרה לוצים ולזבות שהיא צצבל רחוק מנא"י וגם י' אינה טעונה להפריש אלא היכא דליכא כהן ממקומות הקרוצים הקבוצים להפריש שמי חלות לעולם ויש פירושים שמונה צהם דהך חלה אחריתי דהכא אין קורא עליה שם חלה דלית ליה תורת חלה ומסתבר'א דאינה

עד כמה פרק רביעי בכורות

כו.

מקומות לריך לחלק צדצרים כי היא' דפסחים צריש מקוס שנהגו (דף נ"ה) גבי הנהו דמפרשו 1) חלמ'א מארווח'א דלמרינן דאי רוצ'א לאו אורו אכלי ניכלה זר צנאפטייהו דלמ'א אמו לאפרושי מן הפטור על החיזו וצפ"ק דיומא (דף י"ד) גבי סוכת החג צהג חייבת 1) [בעירובין

וזמנוחה וצמעשר דקאמר התם דמדאורייתא קאמר דאי מדרבנן דלמ'א אלא לאפרושי מן הפטור על החיזו וצדמאי י' הלוקח מן עובד כוכבים למ"ד יש קנין חיזו חכמי' ולא חשו לכן:
ואתני 1) צמינהג בהו מנהג דחולין.
וצעינן (וצמיס דף כ"ה) למשחה ולגדולה כדרך שהמלכים חולקין 1) צללי ובחדלל וצבל מתנות כמי' למשחה אפילו צורוע וצלמי'ס וקצינה כדמשמע הכא וגבי תרומה לא מנינו שצירך צשום אכילה צגדולה דשמ'א לא שייך גדולה אלא צצטר:
תרומת חוזה 1) צארינן במ'ה' ברוב. להמירה לכהן טמא קאמר דקאמר רצה מבטל לה חוזה ורבי' ס' (ואפילו) צימי טומאתו ולא כמו שפירש הקונטרס לאכולה זר ולא צעי'א אחד ומאה דצהדי'א מוכח צמנחות בפרק רבי ישמע'אל (דף ט"ו) י' דאסורות לזר גבי חלת עובד כוכבים צארץ ותרומתו צחוזה לארץ מודיעין אותו שהוא פטור חלמו נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת י' 1) דייק התם הא דישר'אל מדמעת משמע דאינה עולה לאכול לזרים אלא צחמד ומאה:
רבה 1) מבט'א ז'ה ברוב כ"ו. רצה גרס שהיה כהן 1) דלמרינן רצה מדמית עלי קאמי אצל רצה לא היה כהן כדמזכר בפרק הזרוע (חולין דף ק"ג.) דל"ל רצה לשמיעה זכי לי ממתנת כ"ו:
אובר'א 1) והוצ'ר ואח"כ מפרשי' 1) משמע דלא צעי מוקף מיהו הייתי יכול לפרש צצחארוניה לאחר שיפריש התרומה י' ישר מכריז שיתקיים צו מוקף אצל צקונטרס פ"י דלוכל והולך 1) וישייר כדי תרומה ויפרישנה צחארוניה:
הילכך 1) נדה קוצה ז'ה ח'ה ואבי' ז'ה כהן קמא.

יש קצת תימה אמאי נקט כהן קטן והלא אפילו גדול יכול לאכולה אחר י' טעובל וטהר מקריז ואי משום טורח טעילה והלא גם צאי' טעולין י' לתרומה וגם צצבל היו טעוליס לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא י' אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותיס (נדה דף נ"ג) שהטעילה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא דנותנה לכהן קטן והכי משמע ליש'א י' דשקליה צריש מסא שהדבר

יש קצת תימה אמאי נקט כהן קטן והלא אפילו גדול יכול לאכולה אחר י' טעובל וטהר מקריז ואי משום טורח טעילה והלא גם צאי' טעולין י' לתרומה וגם צצבל היו טעוליס לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא י' אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותיס (נדה דף נ"ג) שהטעילה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא דנותנה לכהן קטן והכי משמע ליש'א י' דשקליה צריש מסא שהדבר

חורמות) ויבנין בומן חזא אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ואותה של אור היא תרומת מן התורה

והכי שרינן לה לאור דלא צמינא למיתבא לכהן לפי שחוזה'א לארץ בחוקת טמא וכבית הפרס דמאי ולהכי ויבנין לה לאור והיא דרבינן לכהן כ"י ראויה שתכנה תורתחלהמישראל וכימסתבר דהן תרומהבתרומה של אורעסקינן דאיתרומה של כהן למאציטרין ליה למיתבא לכהן קטן אפילו כהן טמא מצי אכיל לה דהכי גרסינן במסכת חלה בפרק האחרון בשתי נשים שעשו שני קבין. רבן גמליאל אומר שלש אצרות חלה'ה כ"י וטבול יום אוכלה. רבי יוסי אומר אינו צריך טבילה. למ"ה:
ברישא מסא. ראשית העיסה:

א) נראה דל"ל ל' מות צה לכהן אחר אסור דנראה כמו דמוכרי לאותו הכהן צאמו הסלע וכו'.
ב) נראה דל"ל ר"ב הוא נמי היה עושה קן:
רמי מעט טבל דחולין וחלה וכו'.

עין משפט ונר מצוה

1 א מ"י פ"ב מהלכות מרומת הלכה כ' ונ"ו צטור י"ד סימן של'א שמתה על הכמנים וכו' מיישבן:
ב מ"י פ"ה מהלכות צמרים הלכה כ':

1 ג מ"י פ"ג מהלכות מרומות הלכה י':
ד [מ"י פ"א מה' מעשר הל' ה טושי"ע י"ד ק"י של'א ספי"ע]:

ה ה מ"י פ"ו מהלכות מרומות הלכה ח:

ו ו מ"י שם פ"ב הל' א טושי"ע י"ד סימן שצ"ב ספי"ע ו' ואו"מ סימן מזו

2 מ"י פ"ה מהלכות צמרים הל' ה טושי"ע שס:

מוסף רש"י

תרומת חוזה לארץ. הואיל ואינה מן התורה, כדק"ל בקדושין (ז') כל מוזה המליה בפירות הגדלין כאן א"ט וטב אלא כאן (ביצה ט.) והני מילי באכילה. טלה שחאל אמרה, ואפילו ז' ודה לא ספלי לה צניגיה (נדה ז'ג).

רבינו גרשום

טובת הגאה. שיכול ליתנה לכהן שירצה ולקבל בה דבר מועט כדקאמר כיצד ישראל וכו' :
אם כהן לכהן, כלומר אם היה כהן אותו שנתן לו הסלע כדי לזכות בה 1) הכהן אסור ונראה כמו לאותו כהן מוכרה באותו הסלע והוי ככהן המטייע בבית הגדרות:
ותנא קמא ובקבוש חכמי' לקונסו כ"ו הוי תנא אחריתי:
אמר לך, דכיון דלא מיתחל'א שליטנ'ס אין פריין לתרומה להוציאה לחולין לא אתי למטעי'א בה דאע"ג דאמרין הכא חיללו לא אתי כהן לזולול בהו למיכל בטומאה. אבל הני מתנות כיון דקדושת דמים נינהו דבפריין א' אמנא חיללו אתי למטעי'א בהו ואתי למנהג בהו מנהג דחולין ושמא יאכילו לכלבי'ס והוי ביי'ן. אין בה משום כהן כ"ו. דלא המירא כ"כ:
יחייב ליה לשמעי'ה. כהן בשכרו ולא חישי' לנראה במטייע:
מבטלה ברוב. אחד בשנים ולא צריך אחד במאה כמו תרומת הארץ:
ואכיל ליה. אפילו ישראל ביומי טומאה כמו חולין. ורבה כהן הוה:
ורב חונא גמי 1). ודא תרומה ושקיל חדא וכן היה עושה ע"י שכלה כל התרומה ומבטלה כן:
ואח"כ מפרשי' 1) אפילו לבסוף:
כהן שטומאה יוצא מגופו. כגון זב ובעל קרי:
אבל בניגועה לית לן בה. אפילו אותו שטומאה יוצא מגופו יכול ליגע בה:
הילכך נדה קוצה לה חלה. בחוזה לארץ נדה נמי טומאה יוצאה מגופה:
ואכיל לה כהן קטן. שאין טומאה יוצאה מגופו. והך (תרומת) [חלה] דהנינן הכא דאכיל כהן קטן כלומר שאסורה קתני דשתי חלות (דהיינו

חורמות) ויבנין בומן חזא אחת לאור ואחת לכהן של אור היא תרומת מן התורה והכי שרינן לה לאור דלא צמינא למיתבא לכהן לפי שחוזה'א לארץ בחוקת טמא וכבית הפרס דמאי ולהכי ויבנין לה לאור והיא דרבינן לכהן כ"י ראויה שתכנה תורתחלהמישראל וכימסתבר דהן תרומהבתרומה של אורעסקינן דאיתרומה של כהן למאציטרין ליה למיתבא לכהן קטן אפילו כהן טמא מצי אכיל לה דהכי גרסינן במסכת חלה בפרק האחרון בשתי נשים שעשו שני קבין. רבן גמליאל אומר שלש אצרות חלה'ה כ"י וטבול יום אוכלה. רבי יוסי אומר אינו צריך טבילה. למ"ה:
ברישא מסא. ראשית העיסה:

א) נראה דל"ל ל' מות צה לכהן אחר אסור דנראה כמו דמוכרי לאותו הכהן צאמו הסלע וכו'.
ב) נראה דל"ל ר"ב הוא נמי היה עושה קן:
רמי מעט טבל דחולין וחלה וכו'.

עין משפט ונר מצוה

יא א מיי פ"א מהלכות צבחות הלכה ח טו"ע י"ד סימן ע"א שו"ע י:
יב ב מיי פ"י מהלכות מעשה הקבנות הלכה י:

מוסף רש"י

יום אחד בשנה זו. ששטפו כמלכותו בסוף שנתו וקמ"ל קהל לנחלל אותו יום ויום הממכת שהוא משנה הממכת (תמורה כ"ג).

שיטה מקובצת

אן כותיה אמר מר:
בן כותיה הכבור נאכל:
ג שנסכס חביריהו:
ד רבי רבי תנא:
ה אחר ולרבי רבי מנא לתו:
ו כבש אחו בן:
ז חביתו בזמן הזה נמכה:
ח ולרבי רבי:
ט מנח"ד:
י חלבס הקטיר ומישר:
יא מרובת דאצי"ג עד חיבת ונראה לרבי:
יב מנאף בשני תנאי לבני כי לפ"ד ראו למחוק:
יג נראה לו לומר:
יד בבל טומאות דאורייתא:
טו כיון שהוא טמא מן התורה:
יז לפרושי ממנה כמו מפת כרתניא:
יח וראסור לוביס כ"י:
טט לנו ולר' יוסי תשיבו:
כ ב"ק:
כא שיעור פירוש שמקום:
כב וכן תורה עד אמנו:
כג בירושלמי דשל אור אין כו' נשרפת ושל כהן יש לה שיעור מפני שהוא נאכלת ושחית:
כד בפרק השוכר את הפועלים שבמאי:
כה ע"ה ובלאי הכרס:
כו אין לנו לומר:
כז אותם של מעילה שנוהי שם כן בקורה בפרק קנשי:
כח של מעילה בירוי:
כט מירי בירוי:
לנתיב:
לא חבית עם מחוק:
לב כהן כו' ותשיבו:
לג איכא כהן כהן חבר שהוא עשיר ואינו רוצה לקבל ואפילו רוצה לקבל כיון שאינו עיר:
לד יום יובל קרי וראי בעי הערב:
לה נראה לר"י דה"ה:
לו משנה דהא מאן דמחירי בה לאוסיה בטמא מת וטמא שרץ קודם טבילה שרי כו'.
לא לאסיה בטומאת שרץ קודם טבילה שרי לטמא שרץ אחר טבילה:
לב להפריש חלה שניה:
לג בשנה בפרק איהוה נשך ורשין שבירות:
לד דקרא וגיבי מעשר וכתוב כו' לקמן בפ' בתרא שאין:
לה לחודיהו כ"ה שנה:
לו בסופו דאין בכור נפסל:
לז ליה כדאחרים דהתם:

כו:

מדמעת ^א לדע"ג דטרומת חוזה לארץ מדמעת כדתיא במנחות ^{בפ'} רבי ישמעאל (דף ^ט) ושמה אפילו השניה במקומות השניים במשנה אינה מדמעת ונראה לרבי דצין הכא וצין התם אף במקום שהחמירו להפריש חלה שניה לא החמירו להפריש שתי תרומות דהא לא מנריך

במשנה להפריש שמים אלא בחלות ויש ליתן טעם שחלה יש יותר לחוש שלא תשתכח משום דשייכא בכל אדם שהגלגל עסקו אבל תרומה אין רגילין בה אלא בעלי קרקעות וממרחי תבואות:
ובי הזאה יש צנו. ולא היה נראה ^{יג} לומר שכשנטמאין במת היו הולכין ומוזין בארץ וחוזרים ואוכלים בתרומה דמשום טומאת חוזה לארץ לא חשו בחלה חוזה לארץ אבל בכל ימי הטומאות דאורייתא אסור כל זמן שלא טבל כיון ^{יד} דמן התורה ^{יז} אפילו לחולין כי אין סבא שמקנו חלת כהן במוהל לארץ ואין יכול לאוכלה אלא אם כן ילך ויהי בארץ ישראל ומטומאת המת אי אפשר להוהר לדע"ג דלריכיין ליחר מחמת כהונתם מכ"מ מטומאת חרב שהיא כחלל אפילו על ידי אהל דמוכח בזויר ^{כפ'} כהן גדול (דף נ"ג):
וזרש אהלו' מוכח שהשפוד נעשה כחלל ע"י אהל המת מאותם לא היו יכולים לזיחר וגם אין לריכיין ^{כז} לפרוש כממת כדתיא זרש תוספתא דלהלות כל טומאת המת שאין הנזיר מגלח עליה

אין כהן מוזהר עליה ולהכי מסתברא שבגלל הזאה וטבילה היו אוכלין אותה ונריך לפרש מתוך הלכה זו דהא דתנן במסכת חלה (פ"ד מ"ח) **מן הנהר** ^{עד} אמנון ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן כו' וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ש טבילה ואסורה ^{ט"ח} לזרים כו' בטבול יוס דבעל קרי מיירי ושרי בלא הערב שמש אע"פ שטומאה יולאה עליו מגופו דאי בטמא מת וכי הזאה יש לנו ^{ט"ז} ור' יוסי אומר אפילו בעל קרי א"ש טבילה תדע מדקתי סיפא ואסורה לזבים ולזבות נדות ולזולדות ולא חשיב בעל קרי והיא דסיפא לא זריכא אלא לר' יוסי דקאמר צירושלמי לרבי יוסי נזרכא אע"פ שכתוב בה לר' יהודה דומה טעות סופר ולר' יוסי גרסינן ואגב גררא אפרס מחלה המשנה (שם) דתנן שלש ארצות לחלה מא"י עד כויז חלה אחת מכויז עד הנהר ועד ^{ט"ט} אמנוס שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור ^{י"א} שמקום טומאה הוא ואין יכולין לשמור עצמן ופירותיהם צטהרה מחמת שסמוך הוא לארץ העמים ומלותיהן טעונות שריפה ולכן מפרישין שתי חלות אחת לאור שהיא חלה טמאה דאורייתא שפירותיהן גדילין בא"י ואחת לכהן שלא תשתכח מורת חלה ושל אור יש לה שיעור דמפרש צירושלמי מפני שהוא מדברי תורה ושל כהן אין לה שיעור מפני שהוא מדברי סופרים והדר קתני ^{י"ב} ומן ^{י"א} אמנוס ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ומפרש צירושלמי ^{י"ג} ושל אור אין לה שיעור מפני שהיא נשרפת ושחיתין מדברי סופרים והדר קתני וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ש טבילה ואסורה לזבים ולזבות נדות ולזולדות ונאכלת עם הזר על השאלתן וניתנת לכל כהן והיא המשנה דמייתא זריש כל הבשר (חולין דף קד).
אלא שהש"ס מביאה שם צוקור וכן דרך הש"ס להאריך ולקצר כשמביא משניות מנותרות ומאורעיס ומשנה הלשון כפי הצורך כי היא דספק ביאה ^{י"ד} שמביא הש"ס (פסחים י"ג א').
בעל משנת נכנס לבקעה והיא שנויה על משנה אחרת שלמעלה הימנה בסמוך לה במס' טהרות וכן משנה במסכת ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם במס' ע"ז כי אין ^{י"ה} לומר שאותה משנה הכרס מנטרפין ר"ש אומר אין מנטרפין והיא שנויה בצורך במס' ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם במס' ע"ז כי אין ^{י"ו} לומר שאותה משנה שמביא שם זו היא אותה ^{י"ז} שלמעלה שנויה צוקור פרק קדשי מוצח (מעילה דף י"ח).
כי אין פירושוש שזה כמו שפירש רבינו תם שאותה ^{י"ח} של מעלה צרוף לכוי ולמלקות דומיא דכל הנהו של אותו הפרק ואותה שמביא במסכת ע"ז מיירי ^{י"ט} לנתינת טעם ולאסור במאחיס בתערובתה דמוכח גופה דמתני' דערלה ודוק ותשכח ולהכי מייתא במסכת ע"ז ראייה ממנה דאיסור ואיסור לא מנטרפין לר' שמעון לנתינת טעם ולחמץ דפירש מילתיה דר' שמעון דקתני עלה ר' שמעון אומר אין מנטרפין היינו ליתן טעם דבבכי איירי תנא קמא ומילתיה דרבי שמעון דמעילה מפורשת בגמ' דמעילה (דף י"ח).
אין מנטרפין א"ש צירוף דכל שהוא למכות והאי וניתנת לכל כהן הוי פירושא לכל כהן אפילו לכהן עם הארץ אע"פ שתרומת י"ז (עם) הארץ אינה ניתנת אלא לכהן חבר שיממנה בטהרה ובתרומת חו"ל לא גזרו שמה יאכלה צימי טומאתו וכן משמע דומיא דמה ששינוי אחר משנה זו ואלו ניתנין לכל כהן ^{י"י} ומשיב בדיהוה הזרוע והלחיים והקצה וראשיית הגז וכיוצא בהן מידי דלא שייך בהו איסור טומאה ומי"מ אם יש חבר ועם הארץ לא יתן לעם הארץ כדאמר בפרק הזרוע (חולין דף קל):
במנין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ שנאמר לתת מנת למחזיקים מורת ה' מחזיק במורת ה' יש לו מנת ושאין מחזיק אין לו מנת ולא כמו שפירש הקונטרס בכל הבשר (שם דף קד):
בלכל כהן אחת לאשמועינן שאפילו אין מחזיק יתנו לו חלת ח"ל דהא משנה שאחר זו אי אפשר לומר כן דקחשיב בה מתנות דלמרי עלהיו שאין ניתנת אלא למחזיקים אלא ודאי היכא דליכא חבר מיירי הכא א"י אפילו איכא ^{י"יא} חבר אלא שאינו צריך למתנות יתנו לעם הארץ עני שמצווים להחיותו שאם לא יתנו לו יטערכו ליתן לו חולין והשתא דפרישית הא דקתני טבול יוס אוכלה היינו טבול יוס ^{י"יב} (ק"ה בעי לה) ולא בעי הערב שמש אע"פ שטומאה יולאה עליו מגופו נראה ^{י"יג} לומר דה"ה חלת האור בצבל ודין אע"פ שאסורה למי שטומאה יולאה שרץ לטמא לא בעיא הערב שמש ואין להחמיר יותר מחלת כהן דההיא משנה ^{י"יד} ומאן דמחמיר בה לאוסרה בטומאת שרץ שרי לטמא שרץ לאחר טבילה ומיהו אין ראיה כל כך כי שמה אע"פ שהחמירו בה בטמא שרץ קודם טבילה כמו דבעל קרי בטבול יוס דשרץ שמה הקילו בה יותר ובהלכות גדולות כמזב בהלכות חלה אמר רבינא הילכך נדה קוצה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ועוד כמזב בהלכות גדולות דחלה בא"י אין מפרישין אלא חלה אחת ושורפין אותה ונראה דעכשי כיון ששורפין אותה לפי שאין להם הזאה בכל א"י צריך להפריש ^{י"ט} שניה כמו מכויז עד הנהר ועד ^{י"ז} אמנוס שמפריש חלה שניה שלא תשתכח מורת חלה ^{י"ח}:
ור"ת הלכתא ביוותיה.
בהא דמנריך טבילה אלא אפילו טבילה לא בעי ולשון הקו"י לא משמע כן:
שנדה בשנה איהוה שנה שנבנסת בחברתה.
גכי כשכיר שנה בשנה ^{י"ט} (ויקרא כ"ה) שכירות של שנה זו אין משתלם אלא בשנה אחרת (ב"מ ס"ה).
דרשינן בצל חד מעניינא דקרא ^{י"ז} דגבי מעשר דכתיב שנה בשנה ^י דדרשינן לקמן (דף נ"ג):
האין מתעשר מן החדש על הישן ומן הישן על החדש ונריך לאוקמא הך משעמא ^{י"ח} דשנה בלא רגלים שצרגלים לחודיהו ^{י"א} בכל שנה איכא של תאחר כדאמר בפ"ק דר"ה (דף ט"ו) ובפ"ק דר"ה (דף י"א).
וכדדרשינן בתמורה פ' ואלו קדשים בסופו (דף כ"ה) ^{י"א} ^{י"ב} ואין נפסל משנה לחברתה וכן עזאי דריש ^{כפ'} שני דזבחים (דף כ"ט).
זבפ"ק דר"ה (דף י"א).
חהמקריב אותו לא ירצה אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה ומנריך התם מרי קראי חד לצבור וחד לשאר קדשים וי"ל דהך דשמעמין דהכא נפקא ליה ^{י"ג} מדאחרים דהתם בזבחים (דף כ"ט).
זבד"ה (דף ה') ובתמורה (דף כ"ה) מקיש צבור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחברתה כו' ובתמורה (שם):
ממני קאמר דאחרים מוקמי קרא דתאכלנו שנה בשנה ^{י"ד} לכהא והנהו דהכא נמי סברי כאחרים:
נה"ה **א**מינא בחוזה ושוק ש"ך תודה.
לר' עקיבא לית ליה כי הך סברא בסוף איזהו מקומן (זבחים דף י"ז).
ממפרש ^{י"ט} דהתם פליגי בהיימו ודבר אחר אי הוי היקש או לא:
שלא

עד כמה פרק רביעי בכורות

וכי הזאה יש לנו.
בזמן הזה לכיון דלצין עכשוי הזאה ^א בזמן הזה הערב שמש נמי לא בעי:
אלא ליהוש ליה לפגא.
בבתמיה.
**וכי לא נחוש לצבוד רב עמרם שאינו כבאן ואין טוב להורות שום הוראה עד שיבא:
עונל ואונל.
אין צריך הערב שמש:
וגית הלכתא כווסיה.
הש"ס קמהדר ליה:
דלשנה דידיה **מנינן**.
דלס נולד הכבור בניסן רשאי לקיימו עד ניסן אחר ולא אמרינן מתשרי ששלמה שנת מנין עולם שלמה נמי שנת הצבור:
ו שנה של צבור.
כלומר דכי אזלת אחר שנת הצבור היא נכנסת בחברתה דכי הוי לצבור שנה אחת נכנסה שניה למנין עולם מתשרי:**

יוס אחד בשנה זו.
דכי שחטפו ציוס אחרון לשנתו יכול לאוכלו אותו היום ויוס הממכת שהוא משנה שניה דהיינו שני ימים:
י ולדני ^י רב מנא להו.
ללשנה דידיה **מנינן**:
מקדשים.
משאר קדשים הצאים בני שנה דכתיב זהו כבש בן שנמו:
ט וצפרס יהיה לך כחזה הסנופה.
צצבור מיטשעי צקדר ויקח קרס:
י תודה אינה נאכלת אלא ליוס ולילה והמורס ממנה דהיינו חזה ושוק כיוצא בה הוא:
ואידך

שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם ורב נאכל לשני ימים ולילה אחד אחר ליה ^א נפקא ליה ^ב מובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחוזה ושוק של שלמים מה להלן שני ימים ולילה אחד אף כאן שני ימים ולילה אחד ואידך

(ה' דתנן במסכת חלה (פ"ד מ"ח) **מן הנהר** ^{עד} אמנון ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן כו' וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ש טבילה ואסורה ^{ט"ח} לזרים כו' בטבול יוס דבעל קרי מיירי ושרי בלא הערב שמש אע"פ שטומאה יולאה עליו מגופו דאי בטמא מת וכי הזאה יש לנו ^{ט"ז} ור' יוסי אומר אפילו בעל קרי א"ש טבילה תדע מדקתי סיפא ואסורה לזבים ולזבות נדות ולזולדות ולא חשיב בעל קרי והיא דסיפא לא זריכא אלא לר' יוסי דקאמר צירושלמי לרבי יוסי נזרכא אע"פ שכתוב בה לר' יהודה דומה טעות סופר ולר' יוסי גרסינן ואגב גררא אפרס מחלה המשנה (שם) דתנן שלש ארצות לחלה מא"י עד כויז חלה אחת מכויז עד הנהר ועד ^{ט"ט} אמנוס שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור ^{י"א} שמקום טומאה הוא ואין יכולין לשמור עצמן ופירותיהם צטהרה מחמת שסמוך הוא לארץ העמים ומלותיהן טעונות שריפה ולכן מפרישין שתי חלות אחת לאור שהיא חלה טמאה דאורייתא שפירותיהן גדילין בא"י ואחת לכהן שלא תשתכח מורת חלה ושל אור יש לה שיעור דמפרש צירושלמי מפני שהוא מדברי תורה ושל כהן אין לה שיעור מפני שהוא מדברי סופרים והדר קתני ^{י"ב} ומן ^{י"א} אמנוס ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ומפרש צירושלמי ^{י"ג} ושל אור אין לה שיעור מפני שהיא נשרפת ושחיתין מדברי סופרים והדר קתני וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ש טבילה ואסורה לזבים ולזבות נדות ולזולדות ונאכלת עם הזר על השאלתן וניתנת לכל כהן והיא המשנה דמייתא זריש כל הבשר (חולין דף קד).
אלא שהש"ס מביאה שם צוקור וכן דרך הש"ס להאריך ולקצר כשמביא משניות מנותרות ומאורעיס ומשנה הלשון כפי הצורך כי היא דספק ביאה ^{י"ד} שמביא הש"ס (פסחים י"ג א').
בעל משנת נכנס לבקעה והיא שנויה על משנה אחרת שלמעלה הימנה בסמוך לה במס' טהרות וכן משנה במסכת ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם במס' ע"ז כי אין ^{י"ה} לומר שאותה משנה שמביא שם זו היא אותה ^{י"ז} שלמעלה שנויה צוקור פרק קדשי מוצח (מעילה דף י"ח).
כי אין פירושוש שזה כמו שפירש רבינו תם שאותה ^{י"ח} של מעלה צרוף לכוי ולמלקות דומיא דכל הנהו של אותו הפרק ואותה שמביא במסכת ע"ז מיירי ^{י"ט} לנתינת טעם ולאסור במאחיס בתערובתה דמוכח גופה דמתני' דערלה ודוק ותשכח ולהכי מייתא במסכת ע"ז ראייה ממנה דאיסור ואיסור לא מנטרפין לר' שמעון לנתינת טעם ולחמץ דפירש מילתיה דר' שמעון דקתני עלה ר' שמעון אומר אין מנטרפין היינו ליתן טעם דבבכי איירי תנא קמא ומילתיה דרבי שמעון דמעילה מפורשת בגמ' דמעילה (דף י"ח).
אין מנטרפין א"ש צירוף דכל שהוא למכות והאי וניתנת לכל כהן הוי פירושא לכל כהן אפילו לכהן עם הארץ אע"פ שתרומת י"ז (עם) הארץ אינה ניתנת אלא לכהן חבר שיממנה בטהרה ובתרומת חו"ל לא גזרו שמה יאכלה צימי טומאתו וכן משמע דומיא דמה ששינוי אחר משנה זו ואלו ניתנין לכל כהן ^{י"י} ומשיב בדיהוה הזרוע והלחיים והקצה וראשיית הגז וכיוצא בהן מידי דלא שייך בהו איסור טומאה ומי"מ אם יש חבר ועם הארץ לא יתן לעם הארץ כדאמר בפרק הזרוע (חולין דף קל):
במנין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ שנאמר לתת מנת למחזיקים מורת ה' מחזיק במורת ה' יש לו מנת ושאין מחזיק אין לו מנת ולא כמו שפירש הקונטרס בכל הבשר (שם דף קד):
בלכל כהן אחת לאשמועינן שאפילו אין מחזיק יתנו לו חלת ח"ל דהא משנה שאחר זו אי אפשר לומר כן דקחשיב בה מתנות דלמרי עלהיו שאין ניתנת אלא למחזיקים אלא ודאי היכא דליכא חבר מיירי הכא א"י אפילו איכא ^{י"יא} חבר אלא שאינו צריך למתנות יתנו לעם הארץ עני שמצווים להחיותו שאם לא יתנו לו יטערכו ליתן לו חולין והשתא דפרישית הא דקתני טבול יוס אוכלה היינו טבול יוס ^{י"יב} (ק"ה בעי לה) ולא בעי הערב שמש אע"פ שטומאה יולאה עליו מגופו נראה ^{י"יג} לומר דה"ה חלת האור בצבל ודין אע"פ שאסורה למי שטומאה יולאה שרץ לטמא לא בעיא הערב שמש ואין להחמיר יותר מחלת כהן דההיא משנה ^{י"יד} ומאן דמחמיר בה לאוסרה בטומאת שרץ שרי לטמא שרץ לאחר טבילה ומיהו אין ראיה כל כך כי שמה אע"פ שהחמירו בה בטמא שרץ קודם טבילה כמו דבעל קרי בטבול יוס דשרץ שמה הקילו בה יותר ובהלכות גדולות כמזב בהלכות חלה אמר רבינא הילכך נדה קוצה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ועוד כמזב בהלכות גדולות דחלה בא"י אין מפרישין אלא חלה אחת ושורפין אותה ונראה דעכשוי כיון ששורפין אותה לפי שאין להם הזאה בכל א"י צריך להפריש ^{י"ט} שניה כמו מכויז עד הנהר ועד ^{י"ז} אמנוס שמפריש חלה שניה שלא תשתכח מורת חלה ^{י"ח}:
ור"ת הלכתא ביוותיה.
בהא דמנריך טבילה אלא אפילו טבילה לא בעי ולשון הקו"י לא משמע כן:
שנדה בשנה איהוה שנה שנבנסת בחברתה.
גכי כשכיר שנה בשנה ^{י"ט} (ויקרא כ"ה) שכירות של שנה זו אין משתלם אלא בשנה אחרת (ב"מ ס"ה).
דרשינן בצל חד מעניינא דקרא ^{י"ז} דגבי מעשר דכתיב שנה בשנה ^י דדרשינן לקמן (דף נ"ג):
האין מתעשר מן החדש על הישן ומן הישן על החדש ונריך לאוקמא הך משעמא ^{י"ח} דשנה בלא רגלים שצרגלים לחודיהו ^{י"א} בכל שנה איכא של תאחר כדאמר בפ"ק דר"ה (דף ט"ו) ובפ"ק דר"ה (דף י"א).
וכדדרשינן בתמורה פ' ואלו קדשים בסופו (דף כ"ה) ^{י"א} ^{י"ב} ואין נפסל משנה לחברתה וכן עזאי דריש ^{כפ'} שני דזבחים (דף כ"ט).
זבפ"ק דר"ה (דף י"א).
חהמקריב אותו לא ירצה אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה ומנריך התם מרי קראי חד לצבור וחד לשאר קדשים וי"ל דהך דשמעמין דהכא נפקא ליה ^{י"ג} מדאחרים דהתם בזבחים (דף כ"ט).
זבד"ה (דף ה') ובתמורה (דף כ"ה) מקיש צבור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחברתה כו' ובתמורה (שם):
ממני קאמר דאחרים מוקמי קרא דתאכלנו שנה בשנה ^{י"ד} לכהא והנהו דהכא נמי סברי כאחרים:
נה"ה **א**מינא בחוזה ושוק ש"ך תודה.
לר' עקיבא לית ליה כי הך סברא בסוף איזהו מקומן (זבחים דף י"ז).
ממפרש ^{י"ט} דהתם פליגי בהיימו ודבר אחר אי הוי היקש או לא:
שלא

מסורת הש"ס

א) תמורה כ"ה:
ע"ש,
ב [נכרין י"ח:
מה מו"ן,
ג זבחים נ"ז,
ד [ש"ך לדף כ"ה],
ה [נפ"ו]
ושם ד"ה ומתומותו,
ז זריכה טבילה אפילו צ"ק,
ח ועד אמנה צ"ק,
ט לזבים צ"ק,
י אמנה צ"ק,
יא מן הנהר ועד אמנה צ"ק,
יב דבעל קרי ולא בעי צ"ק,
יג אמנה,
יד [וע"ע מוס' חולין קד.
י ד"ה הל"ה],
טו דרש"י:
יז צ"ק,
יח דהכא כשנה צ"ק,
יט בלא צ"ק,
כ דלצין צ"ק,
כא ש"ך לדף כח ע"א,
ק צ"ל התם דפליגי בהיימו כו',

תורה אור השלם

1. לפי יי אלקיך תאבילנו שנה בשנה בפקום אשר יצוה יי אהיה וביחוד:
דברים טו כ
2. ובמלאות ימי טוֹרְךָ בלן או לבית תביא בכש בן שנתו לעלה וכן יזוה או תר לחטאת אל פתח אהל מועד אל הפתח:

ויקרא יב ו
3. ובשרם יזוה לך בחוזה התהפוף וכשוק הימין לך בחבור יח יח

הגהות הב"ח

ה) נמי ולדבי רב מנא להו:

גליון הש"ס

נמי דבי רב חנא.
ע' שנת מנ"ג ע"ז מוס' ד"ה דכ"ע:

רבינו גרשום

וכי הזאה יש לנו.
בזמן הזה שיהא צריך להמתין שלישי ובייבי.
ולית הלכתא כותיה.
דלעולם טמא מת אינו אוכל בתרומה דאורייתא וכל הני באותה של אור קתני וכן בטמא שרץ בתרומת האור קתני:
נאכל שנה בשנה לכהן כל שנתו של בכור דמפרש בגמרא בין חם בין בעל מום בזמן בהמ"ק שנאמר לפני ה' וגו':
נולד בו מום בחוץ שנתו.
ואין שם כהן שיחננו לו:
רשאי לקיימו כל י"ב חדש.
על שישלחו שנתו שמה יבא כהן ויטלנו:
האי רשאי דקאמר חייב הוא:
לאחר שנתו.
אם נולד בו מום אינו רשאי.
אינו חייב לקיימו אלא ל' יום שהם חשובין שנה כדאמרינן בגמ':
אלמא דנאכל נמי בשנה אחרת דכתיב שנה בשנה.
ואם לא בא כהן עד ל' יום שוחטו ישראל ומולחו ותחליהו עד שיבא כהן ויקחנו ^א ואם יסריח יקברו:
אי זו היא שנה שנכנסת בחברתה היא זו של בכור.
שאם נולד ביסין או באייר אין אומרין לכשיבא תשרי שהוא ראש השנה כבר עיברה שנתו אלא נוהגין לו י"ב חדש מיום שנולד והיינו נכנסת בחברתה ע"ג:
דישנתו נכנסת בשנה שניה למנין עולם אולינן בתר שנתו בכל י"ב חדש הוי כאן שנה:
להכי כתיב שנה בשנה דנקיט יום משנה

א) דכיר רבינו אלו צריך ביאור לדמה לא יחלנו הפעלים בעצמם קודם שפירט דהא בכור בע"מ מותר לזרס א"ע"י

